

**NEFORMÁLNE STRETNUTIE MINISTROV ŠKOLSTVA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**DEKLARÁCIA O PODPORE
OBČIANSTVA A SPOLOČNÝCH
HODNOTÁCH SLOBODY,
TOLERANCIE A NEDISKRIMINÁCIE
PROSTREDNÍCTVOM VZDELÁVANIA**

PARÍŽ, UTOROK, 17 MARCA 2015

V súlade s vyhlásením členov Európskej rady, na svojom neformálnom stretnutí 12. 2. 2015

My, ministri zodpovední za vzdelávanie, a komisár pre vzdelávanie, kultúru, mládež a šport, prehlasujeme nasledujúce:

V reakcii na teroristické útoky vo Francúzsku a Dánsku na začiatku tohto roka, a pripomínajúc si podobné zverstvá, ktoré sa udiali v Európe v nedávnej minulosti, potvrdzujeme naše odhodlanie postaviť sa bok po boku na podporu základných hodnôt, ktoré sú srdcom Európskej únie: rešpekt k ľudskej dôstojnosti, slobode (vrátane slobody prejavu), demokracie, rovnosti, právnemu štátu a dodržiavaniu ľudských práv. Tieto hodnoty sú spoločné v členských štátoch v európskom spoločenstve, v ktorom prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.

Okamžitá odozva našich krajín bola výnimočná. Teraz je čas na ďalší krok. Európa sa hrdí históriou prekonávania nepriazne osudu, a znova musíme reagovať na potrebu ochrany a posilnenia európskeho ducha slobody, ducha, ktorý si cení kritické myslenie, rovnako ako rešpekt k druhým v súlade s hodnotami Európskej únie.

Hlavná výzva, ktorej čelíme pri ochrane našich pluralitných spoločností volá po konkrétnych opatreniach na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Ako ministri zodpovední za vzdelávanie a ako európsky komisár, máme osobitnú povinnosť zabezpečiť, aby humanistické a občianske hodnoty, ktoré zdieľame boli zaistené a odovzdané budúcim generáciám. Zostávame jednotní v našom úsilí na podporu slobody myslenia a prejavu, sociálneho začlenenia a rešpektu k druhým, rovnako ako na prevenciu a boj proti diskriminácii vo všetkých jej formách.

Preto vyzývame k obnoveniu úsilia o posilnenie výučby a prijatie týchto spoločných základných hodnôt a polozenie základov pre viac inkluzívne spoločnosti prostredníctvom vzdelávania od útleho veku.

Primárnym účelom vzdelávania nie je len rozvíjať vedomosti, zručnosti, kompetencie, postoje a budovať základné hodnoty, ale tiež pomôcť mladým ľuďom - v úzkej spolupráci s rodičmi a rodinami - aby sa stali aktívnymi, zodpovednými, otvorene zmýšľajúcimi členmi spoločnosti .

Deti a mladí ľudia predstavujú našu budúcnosť, a musia mať možnosť podieľať sa na formovaní ich budúcnosti. Musíme spojiť svoje úsilie v prevencii a boji proti marginalizácii, netolerancii, rasizmu a radikalizácii a zachovať rámec rovnakých príležitostí pre všetkých. Musíme stavať na zmysle detí a mladých ľudí pre iniciatívu a pozitívny príspevok, ktorý môžu mať vďaka ich participácii na živote spoločnosti, a opätovne potvrdzovať spoločné základné hodnoty, na ktorých sú založené naše demokracie.

Je to ušľachtilá výzva, ktorú musíme spoločne naplňať.

Na národnej, regionálnej a miestnej úrovni

Dohodli sme sa na posilnení našich opatrení v oblasti vzdelávania s cieľom:

1. Posilňovať kľúčový prínos, ktorý vzdelávanie prináša pre osobnostný rozvoj, sociálne začlenenie a zapojenie sa, odovzdávaním základných hodnôt a zásad, ktoré tvoria základ našej spoločnosti;
2. Zabezpečovať inkluzívne vzdelávanie pre všetky deti a mladých ľudí, ktoré potláča rasizmus a diskrimináciu z akéhokoľvek dôvodu, podporuje občianstvo a učí ich pochopiť a akceptovať rozdiely v názoroch, presvedčeníach, viere a životnom štýle, pri rešpektovaní právneho štátu, rozmanitosti a rodovej rovnosti;
3. Posilňovať kritické myslenie a schopnosť kriticky myslieť u detí a mladých ľudí a vytvárať si úsudok tak, že predovšetkým v kontexte internetu a sociálnych médií, sú schopní pochopiť realitu, odlíšiť fakty od názoru, rozoznať propagandu a odolať všetkým formám indoktrinácie a nenávisťným prejavom;
4. Bojovať proti geografickej, sociálnej a vzdelávacej nerovnosti, ako aj ďalším faktorom, ktoré môžu viesť k zúfalstvu a vytváraniu živnej pôdy pre extrémizmus tým, že všetkým deťom a mladým ľuďom budú poskytované potrebné vedomosti, schopnosti a kompetencie, nevyhnutné na vybudovanie vlastnej profesionálnej budúcnosti a cesty k úspechu v spoločnosti, s podporou opatrení na zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky a na zlepšenie sociálneho a profesionálneho začlenenia sa všetkých mladých ľudí;
5. Podporovať dialóg a spoluprácu medzi všetkými zúčastnenými stranami v oblasti vzdelávania, najmä rodičov, rodiny a asociačné štruktúry, budovať zmysel detí a mladých ľudí pre iniciatívu a zapojenie sa s cieľom posilniť sociálne väzby, rovnako ako vzbudiť pocit spolupatričnosti;
6. Podporovať učiteľov, aby boli schopní sa aktívne postaviť proti všetkým formám diskriminácie a rasizmu, vychovávať deti a mladých ľudí k mediálnej gramotnosti tak, aby to vyhovovalo potrebám žiakov z rôznych prostredí a aby boli schopní odovzdávať spoločné základné hodnoty pri prevencii a potláčaní rasizmus a intolerancie.

Na Európskej úrovni

Hoci zodpovednosť za vzdelávacie systémy a ich obsah spočíva na členských štátoch, spolupráca na úrovni EÚ bude v tejto oblasti kľúčová pri riešení spoločných problémov, ktorým Európa čelí. Existuje naliehavá potreba spolupracovať a skординovať sa, vymieňať skúsenosti, a zabezpečiť, aby mohli byť najlepšie nápady a postupy zdieľané v celej Európskej únii, s cieľom:

1. Zabezpečiť, aby deti a mladí ľudia získavali sociálne, občianske a interkultúrne schopnosti, podporou demokratických hodnôt a základných práv, sociálnej inklúzie a nediskriminácie, ako aj aktívneho občianstva;
2. Posilňovať kritické myslenie a mediálnu gramotnosť, a to najmä pri používaní internetu a sociálnych médií tak, aby sa vyvinula odolnosť voči všetkým formám diskriminácie a indoktrinácie;
3. Podporovať vzdelávanie znevýhodnených detí a mladých ľudí, prostredníctvom zabezpečenia toho, aby naše systémy vzdelávania a odbornej prípravy reagovali na ich potreby;
4. Podporovať interkultúrny dialóg prostredníctvom všetkých foriem vzdelávania v spolupráci s ostatnými relevantnými politikami a zainteresovanými stranami.

Tieto ciele môžu byť podporované:

- strategickým rámcom "ET 2020", a to prostredníctvom svojich priorít, „peer learningu“ a výmeny a šírenia príkladov dobrej praxe;
- cez program Erasmus+, a to najmä prostredníctvom podpory, ktorú poskytuje pre mobilitu študentov a učiteľov, prostredníctvom strategických partnerstiev a platforiem pre spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, ako aj prostredníctvom dialógu a spoločných projektov v oblasti vzdelávania k občianstvu, dobrovoľníctva a mládežníckych výmen;

ako aj prostredníctvom:

- ostatných politik a finančných nástrojov na úrovni EÚ v oblastiach súvisiacich so vzdelávaním, ako je program Horizont 2020 (konkrétne v jeho časti „Spoločenské výzvy“ a „Veda so spoločnosťou a pre spoločnosť“) a Európsky rámec pre spoluprácu v oblasti mládeže, s využitím možností užšej spolupráce medzi vzdelávaním a ďalšími relevantnými oblasťami, ako je kultúra, šport, zamestnanosť, blahobyť, bezpečnosť a ďalšie možnosti práce zameranej na podporu sociálnej inklúzie;
- podpory zapojenia a spolupráce s občianskou spoločnosťou a sociálnymi partnermi;
- hľadania synergie s prácou Rady Európy v oblasti občianskej výchovy a interkultúrneho porozumenia.

Žiadame Radu pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport, aby o tomto vyhlásení diskutovala na jej zasadnutí dňa 18. - 19. mája 2015.